

Tekniikkalaitteissa monta on ihmeellistä asiaa....

...Se hämmästyttää, kummasuttua kaikenikäistä käyttäjää. Siitä on jo tovi, kun ensimmäinen suomalaisvalmisteen tietokone ESKO valmistui vuonna 1960 teknillisessä korkeakoulussa. Kuluneen 40 vuoden aikana tekniikka on suorastaan syöksynyt eteenpäin. Tuntuukin, että siitä on vain hetki kun kuuntelimme musiikkia kasettisoittimista ja röllötimme hauskoja laatikkomaisia hahmoja ensimmäisistä kotitietokoneista. Nykyään jo cd-levyt ovat vaihtuneet mp3 soittimiin ja tietokoneenkin ruudulle voi luoda lähes aidon näköisiä kuvia.

Uskoisin, että laitteiden vauhdikkaaseen uudistusvirtaan on osittain vaikuttanut myös ihmisten muutosaltius. Olemme varsinkin suomalaisina nopeasti omaksuneet rinnallemme kulkemaan mm. kännykän, tietokoneen ja digiboxin, joista kännykkä on jo monille, myös minulle, ehdoton. Viisi vuotta sitten vielä vannotin itselleni, etten koskaan tule suuremmin tekemään töitä tietokoneella, mutta toisin kuitenkin kävi.

Saadaksemme hieman laajempaa näkemystä ja kokemusta tekniikkalaitteiden ihmeellisestä maailmasta, haastattelimme kolmea eri-ikäistä tekniikkalaitteiden käyttäjää. Ensimmäinen haastateltavamme oli 32-vuotias Varkauden Savonia-ammattikorkeakoulun tietojenkäsittelyn opettaja. Esitimme hänelle seuraavanlaisia kysymyksiä.

Milloin käytit tietokonetta ensimmäisen kerran ja minkä merkkinen se oli?

- Vuosi oli muistaakseni 1985 ja kone oli Commodore 64, jossa oli kasettiasema ja monta sataa peliä.

Mikä sai sinut innostumaan atk:sta (automaattisesta tietojen käsittelystä) ja miten päädyit opiskelemaan alaa?

- Aluksi pelit veivät mukanaan, myöhemmin laitetekniikka ja ohjelmointi alkoivat kiinnostaa, joita aloin opiskella sivuaineena yliopistossa.

Mitä aineita opetat Savonia-ammattikorkeakoulussa?

- Tietojenkäsittelyä, matematiikkaa ja

tilastotiedettä.

Paljonko käytät tietokonetta keskimäärin päivässä?

- Keskimäärin käytän 5-6 tuntia, työ mukaan luettuna.

Entä tietokoneen käyttö vapaaajalla, käytätkö sitä vain pakollisiin asioihin vai kenties viihdekäyttöön?

- Viihdekäyttö on viime aikoina jäänyt vähemmälle, pääasiassa vain työtehtäviin. ATK-alan kehitystä seuraan netistä.

Mitkä ovat mielestäsi parhaimmat ja huonoimmat asiat, joita tietokoneen käyttö on tuonut mukanaan?

- Parhaimmat: Tietojenkäsittelyn helpottuminen, yhteydenpito toisiin ihmisiin on helpottunut, etäopetus. Moni sellainen asia, joka ennen vaati paikalle menoa, voidaan nykyään hoitaa kotoa, esimerkkinä pankkiasiat.

- Huonoimmat: Nuorten ja lasten aika kuluu liikaa koneiden parissa, esim. liikuntaharrastukset ja perinteinen leikkiminen jäävät vähemmälle.

Mitkä ovat mielestäsi sellaisia taitoja, joita jokaisen tulisi atk:sta osata?

- Tietokoneen peruskäyttö, internet-taidot, mukaan lukien mediakriittisyys, sekä tietoturva ja -suoja.

-Varsinkin vanhempien tulisi olla selvillä siitä, mitä lapset netissä puuhaavat. Tämä ei onnistu, jos omat taidot ovat reilusti jälkikasvua huonommat.

Toisessa haastattelussamme jututtimme 71-vuotiasta eläkeläistä. Hän omistaa pubutuimmista tekniikkalaitteista kännykän ja digiboxin, muttei tietokonetta.

Miksi vaihdot lankapuhelimen kännykkään?

- Känny on helpompi käsitellä ja sen saa mukaan.

Millaisena olet kokenut kännykän? Minkälainen kännykkä on keksintönä?

- Helppo käsitellä, mutta se on monimutkainen vempain tämän ikäiselle.

Hyvä, että tuli lankapuhelimen rinnalle. Voi ottaa kätevästi mukaan ja olla tavoitettavissa.

Minkälaisia kännyköitä haluaisit nykyisten tilalle, jos saisit päättää?

- Sellaisia, joista on riisuttu kaikki pelit, kalenterit jne.

Haastateltavamme myös toivoi ettei kännykässä olisi välttämättä muuta kuin perustoiminnot, joilla hän tarkoitti soittamista ja vastaamista.

Minkälaista käytön helpotusta toivoisit?

- Selkeämmät käyttöohjeet.

Niin sanotuille mummomallisille kännykkäkurssille, kuten tietokonekurssille seutuopistoilla, ei haastateltavamme kuitenkaan kokenut tarvetta, tai edes halua, lähteä. Hänelle riittäisi vain pieni käyttökertaus kenties nypläyskerhossa tai jossain muussa ikäihmisten kokoontumisillassa.

Kysymme myös hänen mietteitään digiboksista.

Oliko vaihto analogisesta tarpeen?

- Oli turha, rahan määttä. Isot herrat päättää ja sitten rahastaa.

Monille vanhemmille, ja miksei myös nuoremmille ihmisille, onkin epäselvää mitä helmikuussa tapahtuu, vaikka se ei vaikuta enää millään lailla antennitalouksiin. 71-vuotias virkeä haastateltavamme tunnustikin, ettei aina ymmärrä, mitä digiboxi tekee ja mitä varten se on. Asioista tehdäänkin usein liian vaikeaselkoisia.

Onko digiboksi vaikeakäyttöinen?

- Ei ole vaikeakäyttöinen tämän ikäiselle, tosin digiboksin käyttöohjeissa voisi olla vähemmän teknisiä termejä.

Viimeisenä kysymme hänen mietteitään tietokoneesta sekä yleisiä kysymyksiä elektroniikasta ja uudistamisesta.

Ovatko tietokoneet tarpeellisilta tuntuvia laitteita?

- Varmaan sellaisille, jotka käyttää niitä työkseen tai päivittäin. En ole

ammattissani (keittiöapulainen) niitä koskaan tarvinnut.

Haastateltavamme kiinnostus koneita kohtaan oli hyvin vähäistä, sillä hänen työtehtäviensä puolesta hän ei kokenut saavansa käytöstä hyötyä.

Oletko kokenut, että tekniikasta on joissakin arkipäivän asioissa haittaa?

- Hirveästi odottamista, esim. pankissa, vaikka siellä kuuluisi olla nopeata toimintaa.

Hänen mielestään koneiden toiminta tuntuu usein epävarmalta, puhuttiin sitten Otto-automaatista tai kännykästä.

Onko tekniikka vienyt yhteiskuntaa eteenpäin?

- Viehän se. Nopeuttaa tiedon kulkua jne.

Haastateltavamme lisäsi, että asia on vain hyväksyttävä, ei uudistajat ole kysyneet lupaa päätöksistä tehdessään. Mukaan on vain mentävä.

Viimeinen haastateltavamme oli 14-vuotias peruskoulun 8-luokkalainen, joka on touhunnut tekniikkalaitteiden kanssa jo pikku pojasta saakka.

Minkä ikäinen olit kun sait ensimmäisen kännykän?

- 11-vuotias.

Milloin käytit ensimmäisen kerran tietokonetta?

- Taisin olla 5-vuotias ja oman pelikonsolin sain seitsemän vuotiaana.

Osaatko asentaa digiboksin?

- Melkein, mutta hoidan kuitenkin kotona aina DVD-soittimen ja videonauhurin.

Montako tuntia vuorokaudesta vietät tekniikkalaitteiden parissa (televisio, tietokone, MP3-soitin)?

- Noin 3-4 tuntia. Tietokonetta käytän pääosin netissä surffailuun ja koska harrastan sähköuruilla soittamista, löydän netin kautta paljon tietoa soittamisesta.

Kuva: Kirsi Kanerva-Ollikainen

Minkä nuorena oppii...

Oletko koskaan tehnyt ostoksia internetin kautta?

- Kyllä olen ja useasti. Suurin hankinta oli nuottikirjat Saksasta, jota en löytänyt Suomesta. Olen tilannut myös netin kautta mm. hatun, paidan ja kassin. Tosin aina hankintojeni tehdessäni kaverina on iso sisko tai äiti.

Oletko oppinut tietokonetta käyttäessäsi ja netissä surffaillessasi jonkin nykyaikana tarvittavan taidon?

- Englannin kieli on kehittynyt, sillä osa etsimistäni tiedosta on englannin kielellä. Ensimmäisen englanninkielisen lauseen opin tietokonepelistä, jota sisko aikoinaan pelasi.

Minkä verran tiedät tietokoneen tietoturvasta, ja osaatko suojata kotikoneesi viruksilta?

- Kyllä tiedän melko paljon ja osaan suojata koneeni.

Minkä verran tietokonetta käytät koulussasi?

- Hyvin vähän, koska en valinnut tietotekniikkaa valinnaisaineeksi. Olen kokenut peruskoulun tietotekniikan opetuksen itselleni liian alkeelliseksi ja helpoksi.

Eveliina Pietikäinen, Kerttu Väisänen, Osuuskunta Amkidea

Kiela
Design Tony Granholm

KALEVALA JEWELRY

Kääty
pronssi 55€
hopea 75€
kulta 785€

Solki
pronssi 47€
hopea 60€

Korvakorut
pronssi 44€
hopea 52€
kulta 345€

AINA EDULLISET HINNAT

KIHLA - KELLO

TAULUMÄEN TORIN LAIDASSA

Uusi asunto?

Päivitä vakuutusturvasi elämäsi tasalle. Tule tekemään Oikea Turva -kartoitus lähimpään Ifiin.

if..

Varkauden konttori
Kauppakatu 43

Ole huoletta. Me autamme. www.if.fi Puh. 010 515 200

if... TURVA